

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

نام درس: ارتباطات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	کد درس: ۱۱۰۳۳۵۵
مقطع تحصیلی: دکتری آموزش بهداشت	رشته تحصیلی: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	پیش نیاز: دارد
تعداد و نوع واحد: ۲۸ ساعت تئوری ۱۷ ساعت عملی	محل برگزاری: دانشکده بهداشت مشهد
روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ها ۱۰-۱۲	مدرس: دکتر محمد واحدیان شاهرودی
طراحی اولیه *	
بازنگری	
شرح درس:	
هدف غایی آموزش بهداشت، تأمین سلامت و رفاه مردم و کمک به آنان برای برخورداری از سطح بالایی از کیفیت زندگی و شکوفایی استعدادها به عنوان وسیله ای برای نیل به مقصدی عالی فراتر و جامع تر از معیارهای دنیای مادی است و در این راستا ارتباطات در آموزش بهداشت بعنوان راهبرد محوری محسوب می شود. آشنایی دانشجویان با مباحث ارتباط شناسی سلامت، روشهای ارتباطی مدرن با تاکید بر ارتباطات الکترونیکی، کاربرد الگوها و نظریه های ارتباطی و عوامل موثر بر موفقیت ارتباطات و استفاده از رسانه، ایجاد مهارت در بکارگیری صحیح ارتباطات در مداخلات آموزش بهداشت و ارتقای سلامت است. در این درس فراگیران با مدلها و روش های ارتباط فردی و گروهی، مستقیم و غیرمستقیم آشنا خواهند شد. همچنین فراگیران با اصول و نظریه های ارتباطی و روش های موثر ارتباطی برای آموزش بهداشت و ارتقای سلامت آشنا می شوند، نقش رسانه و ارتباطات در سلامت جامعه و عوامل موثر بر آن را فراگرفته و به مهارت های لازم در بکارگیری صحیح و کارآمد ارتباطات بهداشتی جهت ارتقای سلامت جامعه دست می یابند.	
هدف کلی دوره:	
آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی، اهداف، رویکردها و نقش ارتباطات در آموزش بهداشت و تغییر رفتار	
روش های ارزیابی دانشجویان (سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود):	
روش های ارزیابی در طول دوره:	
✓ انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس و کنفرانس ۲۰٪	
✓ انجام تکلیف عملی و آزمون کتبی میان دوره ۴۰٪	
روش های ارزیابی در انتهای دوره:	
آزمون کتبی پایان دوره ۴۰٪	
وسایل آموزشی:	
دیتا پروژکتور، اورهد، تخته سیاه یا وایت برد، تخته هوشمند	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

منابع اصلی درس:

1. US department of health and human services, Making health communication programs work, , printed 2002 .
2. Whitten. P; Cook D. "Understanding Health Communication Technologies" HB printing published by Jossey –Bass, , 2004
- Lundy, K.S. and Jances, S.; Community Health Nursing; USA: Jones & Bartlett, 2001.
4. Renata schiavo. Health communication: from theory to practice. Latest edition
5. Mary e. carney. Using media literacy education for health promotion: a qualitative meta-analysis of effective program components. Latest edition
6. French.j. components of successful bedia campaigns. Latest edition
7. Mc guine. Communication. Latest idition
8. Klaus brulin. Jensen a. handbook of media and communication record. Latest edition
9. Piotrow. P. t ; Kincaid. D.l ; rimon. P.g Il. J.G ;ET AL. health communication. Latest edition
10. Jackson. L.d. and duffy. B.k eds. Health communication research. Latest edition
11. Northouse. L.l. and northouse. P.g. health communication; strategies for health professionals. Stamford. Latest edition
12. Maibach. E .and northouse. P.l. designing health messages. Latest edition
13. Backer. T.e; rogers. E.m; and sopory. P. designing health communication campaigns; what works? Latest edition
14. Kevin b. wright and scott d.moore. applied health communication. Latest edition.
15. Robert c. hornik. Public health communication; evidence for behavior change. Latest edition.
16. David h. jonassen. Handbook of research for educational communication and technology. Latest edition.
17. Jonathan d. linkous. Pam; and whitten. Understanding health communication technologies. Latest edition.
18. Charles k. atkin and Lawrence wallack. Mass communication and public health; complexities and conflicts. Latest edition.

۱۹. محسنیان راد. م. ارتباط شناسی، تهران سروش چاپ سوم ۱۳۷۸.

۲۰. هارجی اساندرز. ک. دیکسون. د. " مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات بین فردی، فیروز بخت. م. بیگی. خ . تهران

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

، رشد.

۲۱. صفاری، محسن شجاعی زاده، داود و همکاران، ارتباط شناسی سلامت آخرین چاپ.

۲۲. مقالات جدید مجلات معتبر و منابع اینترنتی مرتبط.

توضیح: علاوه بر منابع فوق سر فصل مطالب درسی ارایه شده در جلسات آموزشی بر اساس آخرین یافته های علمی و منابع دیگری که توسط استاد معرفی می شوند جزو منابع اصلی درس در نظر گرفته خواهند شد.

جلسه اول

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ تعاریف ارتباط ، اجزا فرایند ارتباط، مدل های ارتباطی ، ارتباط شناسی سلامت را شرح دهد .
- ✓ ارتباط بین فردی و عوامل موثر بر آن را تشریح نماید .
- ✓ اصول مهارتهای ارتباط بین فردی، انواع کانالهای ارتباطی، شبکه های ارتباطی را تشریح نماید .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۵۰	تعاریف ارتباط ، اجزا فرایند ارتباط، مدل های ارتباطی ، ارتباط شناسی سلامت
۵۰	ارتباط بین فردی و عوامل موثر بر آن ، اصول مهارتهای ارتباط بین فردی، انواع کانالهای ارتباطی، شبکه های ارتباطی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز):	
پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه دوم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ انواع ارتباطات (درون فردی ، میان فردی و ، ارتباطات بین بخشی) را بیان نماید .
- ✓ انواع ارتباطات روانی اجتماعی موثر (کلامی و غیر کلامی) و ویژگیهای آنها را تشریح نماید .
- ✓ نظریه های ارتباط را نام برده و تشریح نماید .
- ✓ اصول ارتباطات میان فردی موثر بین آموزش دهنده بهداشت و مخاطبین را تشریح نماید .
- ✓ اصول ارتباطات میان فردی موثر بین ارائه دهندگان خدمات بهداشتی و مراجعین را بیان کند .

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۵۰	انواع ارتباطات (درون فردی ، میان فردی و ، ارتباطات بین بخشی) انواع ارتباطات روانی اجتماعی موثر (کلامی و غیر کلامی) و ویژگیهای آنها ، نظریه های ارتباط
۵۰	اصول ارتباطات میان فردی موثر بین آموزش دهنده بهداشت و مخاطبین اصول ارتباطات میان فردی موثر بین ارائه دهندگان خدمات بهداشتی و مراجعین
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه سوم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ رابطه ارتباط بهداشتی موثر با میزان رضایتمندی از خدمات بهداشتی را شرح دهد .
- ✓ اصول ارتباطات در جوامع مختلف (شهری و روستایی ، با سطوح مختلف سواد) سیستم های ارتباطی مختلف در دنیا را بیان نماید .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۵	رابطه ارتباط بهداشتی موثر با میزان رضایتمندی از خدمات بهداشتی
۵۰	اصول ارتباطات در جوامع مختلف (شهری و روستایی ، با سطوح مختلف سواد) سیستم های ارتباطی مختلف در دنیا
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه چهارم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ اصول ارتباطات در آموزش بهداشت ویژگیهای ارتباط پویا و کار آمد را تشریح نماید .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

۷۰	اصول ارتباطات در آموزش بهداشت و ویژگیهای ارتباط پویا و کار آمد
۲۰	تشریح کار عملی رفع اشکالات و پاسخ به سئوالات کار عملی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه پنجم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ اهمیت و نقش ارتباطات موثر در پیشگیری و کنترل بیماریها و بسیج عمومی بوسیله رسانه را تشریح نماید .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۵	نقش ارتباطات موثر در پیشگیری و کنترل بیماریها تبلیغ همه جانبه
۴۵	نقش ارتباطات در نحوه دستیابی به اهداف بهداشتی توسط بسیج عمومی بوسیله رسانه
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه ششم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ اصول برنامه ریزی در برنامه های ارتباط بهداشتی و موانع ارتباطی را بیان کند .

✓ اهمیت و نقش ارزشیابی برنامه های ارتباطی را بداند .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۵	اصول برنامه ریزی در برنامه های ارتباط بهداشتی و موانع ارتباطی
۴۵	ارزشیابی برنامه های ارتباطی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

دانشکده بهداشت
دفتر توسعه آموزش
طرح درس (Lesson Plan)

جلسه هفتم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ نقش ارتباطات در تغییر رفتار را تشریح نماید .
- ✓ بعضی از روشهای مختلف ارتباط بهداشتی در کشورهای مختلف جهان را بیان کند .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۰	نقش ارتباطات در تغییر رفتار
۵۰	بعضی از روشهای مختلف ارتباط بهداشتی در کشورهای مختلف جهان
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه هشتم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

- ✓ نقش ارتباطات و اهمیت فرهنگ و رسانه را تشریح نماید .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	فرهنگ و رسانه و نقش ارتباطات
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه نهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

✓ فن آوری های مدرن ارتباطی و رسانه های ارتباطی جدید را بیان کند .

✓

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۹۰	فن آوری های مدرن ارتباطی و رسانه های ارتباطی جدید
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه دهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ اهمیت ارتباط الکترونیک در آموزش و ارتقای سلامت و یادگیری مجازی را تشریح نماید .

✓

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۵	ارتباط الکترونیک در آموزش و ارتقای سلامت
۴۵	یادگیری مجازی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه یازدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ اصول ارتباطات در آموزش بهداشت و ویژگیهای ارتباط پویا و کار آمد را تشریح نماید .

✓ اهمیت و نقش ارتباطات موثر در پیشگیری و کنترل بیماریها و بسیج عمومی بوسیله رسانه را تشریح نماید .

✓

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۰	اصول ارتباطات در آموزش بهداشت و ویژگیهای ارتباط پویا و کار آمد

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

۵۰	اهمیت و نقش ارتباطات موثر در پیشگیری و کنترل بیماریها و بسیج عمومی بوسیله رسانه
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه دوازدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ اهمیت و نقش ارتباطات در نحوه دستیابی به اهداف بهداشتی را بیان کند.

✓

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	نوس مطالب
۹۰	اهمیت و نقش ارتباطات در نحوه دستیابی به اهداف بهداشتی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

جلسه سیزدهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ مثالهایی از ارتباط بهداشتی موثر و رابطه آن با میزان رضایتمندی از خدمات بهداشتی را شرح دهد.

✓

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	نوس مطالب
۹۰	مثالهایی از ارتباط بهداشتی موثر و رابطه آن با میزان رضایتمندی از خدمات بهداشتی
روش ارزشیابی (در صورت نیاز): پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح درس (Lesson Plan)

جلسه چهاردهم

اهداف رفتاری:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود که :

✓ اصول ارتباطات در جوامع مختلف (شهری و روستایی ، با سطوح مختلف سواد) سیستم های ارتباطی مختلف در دنیا را بیان نماید .

✓ چهار مورد از مهمترین موارد اهمیت اخلاق در ارتباط را بیان کند .

جدول زمان بندی ارائه محتوای آموزشی در این جلسه	
مدت زمان (دقیقه)	رئوس مطالب
۴۰	اصول ارتباطات در جوامع مختلف (شهری و روستایی ، با سطوح مختلف سواد) سیستم های ارتباطی مختلف در دنیا را بیان نماید .
۵۰	اخلاق در ارتباط
روش ارزشیابی (در صورت نیاز):	
پرسش و پاسخ، انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف، حضور مستمر و مشارکت در کلاس	

کار عملی ۱۷ ساعت:

برنامه ریزی و اجرا و مستند سازی و ارائه گزارش تحلیلی حداقل سه جلسه ارتباطات فردی و گروهی مرتبط با نیاز در یکی از گروهها (سالمند ، نوجوان ، کودک) و گزارش نتایج در کلاس

انجام برنامه ارتباطی بوجود آمده بین دانشجویان و سه گروه از مخاطبین و نقد و بررسی آن